

kunde række til en Interesse for og Forstaaelse af de Opgaver, som det store offentlige Liv havde at tumle med. Det er i alt Fald ikke muligt i vore Dage at skruer Udviklingen saaledes tilbage, at man vil lænke Kvinderne til Hjemmet i dets snævrreste Betydning og i det hele taget holde deres almindelige Udvikling og Interessesfære nede. Det lykkes ikke længere, saa stærkt som Bevægelsen i modsat Retning har taget Fart, ogsaa særlig mellem Kvinderne selv. — Den ærede Konseilspræsident sagde, at der aldrig mod Mændene var rettet den Bebrejdelse, at det forstyrrede deres Forhold til Hjemmet, at de deltog i det politiske Liv. En anden æret Taler (Rottbøll) indvendte derimod, at denne Bebrejdelse i Virkeligheden er rettet mod Mændene. Jeg tror ogsaa, at den er rettet mod adskillige Mænd, som ikke have forstaaet at holde den rette Grænse i at afveje de to Interesser mod hinanden. Der kan muligvis godt være dem, som have forsømt andre og berettigede Interesser for at varetage politiske Interesser, men der er dog ingen, som af den Grund vil sige, at man skal nægte Mændene Valgret, og lige saa lidt maa man, fordi der er Mulighed for, at ogsaa Kvinder, den ene eller den anden, maaske kunne komme til at forrykke Grænsen mellem disse Interesser, nægte dem, hvad i øvrigt andre Hensyn tale for. Den Erfaring, jeg for mit Vedkommende har haft af at se Kvinder deltage i det kommunale Liv, har bestyrket mig i Troen paa, at det offentlige Liv vil kunne faa en Tilvækst gennem deres Deltagelse, og at det altsaa ikke blot skulde være for Kvindernes Skyld, en blot og bar Retfærdighedshandling, ligegyldigt, hvad Gavn Udviklingen havde deraf, at de fik Valgret, men ogsaa, fordi selve Samfundslivet i visse Retninger vil kunne nyde godt af den Side af Opfattelsen, som Kvinder naturlig komme til at repræsentere i Mod sætning til Mændene. Jeg vilde derfor anse det for ganske uheldigt, om man fra Kvindernes Side vilde betragte det som det naturlige at følge i Mændenes Fodspor, hvor det gjaldt om at overveje og afgøre de offentlige Interesser; hvis de ikke netop midt i Samarbejdet komme til at udgøre en supplerende Mod sætning til Mændene, saa vil Valgretten for dem i Virkeligheden kun betyde, at man forøger Mændenes Valgret, at man faar nogle flere Vælgere at tumle med, men i Virkeligheden ikke faar nye Elementer ind i det offentlige Liv. Jeg antager og tænker og-

saar, at den sunde Betragtning hos Kvinderne vil føre dertil, at det netop maa være i deres Egenskab af Kvinder, de skulle tilføre det offentlige Liv et nyt Element, selvfølgelig med den Baggrund af almindelige menneskelige Synspunkter, som overhovedet er en Betingelse for paa værdig Maade at kunne deltage i det politiske Liv. Derfor hilser jeg det velkommen som et Fremskridt af stor Betydning, naar Kvinderne nu i den første Paragraf af dette Forslag faa den Valgret tilkendt, som da ogsaa mange Mænd have kæmpet for Aaringer igennem.

Paa samme Maade antager jeg, at Udvidelsen af Valgrets alderen til det 25de Aar vil være naturlig og vil kunne medføre en befrugtende Indflydelse paa det offentlige Liv, blandt andet ogsaa fordi Deltagelse i Valg efterhaanden nødvendigvis maa medføre en vis Modnelse af dem, hvis Opgave det er at træffe Afgørelser og deltage paa anden Maade end den udenforstaaende i det offentlige Liv. Jeg tror, at først idet man giver Folk et Ansvar, giver man dem ret Forestillingen om, at det gælder ogsaa for dem om at kunne bære dette Ansvar paa rette Maade. — Det er sagt, at det at flytte Valgrets alderen til det 25de Aar i Virkeligheden vil være at favorisere det socialistiske Element. Et af to: *Enten* mener man, at Socialismen har Fremtiden for sig. Naar man tror paa, at Udvidelsen til 25 Aars Alderen just vil være til Fordel for Socialismen, maa det være, fordi man mener, at den har Ungdommen inde, og hvis det virkelig er saa, er der ikke noget at sige dertil, saa har den Fremtiden inde, thi Ungdommen er Fremtiden, og saa har den ogsaa Ret til at gøre sin Indflydelse gældende. *Eller* ogsaa omvendt: Vil man mene, at det socialistiske Element ikke har Fremtiden inde, ikke en Gang i den Forstand, at de, som i deres 25de Aar ere Socialister, endnu ere det i deres 30te Aar, vil Følgen jo i Fremtiden være den samme, som hvis man beholder Valgrets alderen 30 Aar. Jeg for mit Vedkommende tror ikke, at de, som ere Socialister i 25 Aars Alderen, ikke skulde være det længere, naar de ere 30 Aar; jeg tror derfor ikke, 25 Aars Alderen i nogen Maade vil gøre nogen Forskel i den Henseende. At man for Tiden ikke er gaaet ned under 25 Aar, anser jeg for saa vidt for naturligt, som det vil være underligt at give Folk en afgørende Indflydelse paa offentlige Anliggender i en Alder, hvor de ikke have juridisk Myndighed til paa egen Haand at afgøre deres egne Sager.